

Consultatie ten aanzien van ontwerpbesluit ten aanzien van de regulering van smaken voor e-sigaretten

Philip Morris Benelux BV, een dochteronderneming van Philip Morris International ("PMI"), verwelkomt deze mogelijkheid om te reageren op bovengenoemd voorstel.

Introductie

PMI is er alles aan gelegen om sigaretten zo snel mogelijk te vervangen door wetenschappelijk onderbouwde, innovatieve tabak- en nicotinehoudende producten die niet gebaseerd zijn op het principe van verbranding. Deze rookloze producten, waaronder e-sigaretten, zijn een betere keuze voor de miljoenen volwassen rokers die anders zouden blijven doorroken.

Onze positie is duidelijk: de beste keuze is om nooit aan tabaks- of andere nicotinehoudende producten te beginnen, en voor diegene die dit wel doen om te stoppen. Echter, de ook in Nederland nog zeer grote groep volwassen rokers die, ondanks steeds striktere wet- en regelgeving, doorgaat met het roken van sigaretten of shag zou niet belet moeten worden in het overstappen op wetenschappelijk onderbouwde, minder schadelijke alternatieven, waaronder e-sigaretten. Een verbod op smaken (anders dan tabaksmak) voor e-sigaretten heeft daarentegen als onbedoeld gevolg dat het roken van sigaretten en shag in stand wordt gehouden – zoals wij hieronder nader motiveren. Daarbij werpt de vraag zich op in hoeverre dit voorstel daadwerkelijk in het belang is van de volksgezondheid.

Een minder schadelijk alternatief ten opzichte van doorroken

Alhoewel het gebruik van e-sigaretten niet risicovrij is, is er een enorme hoeveelheid wetenschappelijk bewijs dat aantoont dat volledig overstappen op e-sigaretten minder schadelijk is dan het roken van sigaretten en shag. Ter illustratie, in een uitgebreid literatuuronderzoek naar elektronische sigaretten uitgevoerd in opdracht van Public Health England (2018)ⁱ, wordt gesteld dat:

"Vaping poses only a small fraction of the risks of smoking and switching completely from smoking to vaping conveys substantial health benefits over continued smoking. Based on current knowledge, stating that vaping is at least 95% less harmful than smoking remains a good way to communicate the large difference in relative risk unambiguously so that more smokers are encouraged to make the switch from smoking to vaping. It should be noted that this does not mean e-cigarettes are safe."

De verminderde schadelijkheid van e-sigaretten wordt tevens erkend door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, die recentelijk de Tweede Kamer informeerdeⁱⁱ dat:

"Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat wanneer er volledig wordt overgestapt van het roken van de tabakssigaret naar het gebruik van de e-sigaret dit minder schadelijk is dan het roken van tabak of dual gebruik, en er dus gezondheidswinst kan worden geboekt."

De cruciale rol van smaakjes bij het stoppen met roken en het voorkomen van een terugval op sigaretten en shag

De rol die e-sigaretten en andere rookloze producten kunnen spelen als onderdeel van een veelomvattend tabaksontmoedigingsbeleid, wordt door steeds meer overheidsinstellingen uit verschillende landen erkend. Zo benadrukken zowel *Santé Publique France* (het Franse Nationale gezondheidsagentschap) als de *UK National Health Services* (de Britse Nationale gezondheidsdienst) de rol van e-sigaretten bij het stoppen en terugdringen van roken en verschaffen zij publieksinformatie (onder meer via hun websitesⁱⁱⁱ) over de e-sigaret als hulpmiddel om te stoppen met roken. Ook in het huidige voorstel wordt, weliswaar met de nodige slagen om de arm, erkend dat de e-sigaret een hulpmiddel kan zijn bij het stoppen met roken.

Het verbieden van niet-tabaksmaken in e-sigaretten zou de rol die e-sigaretten kunnen spelen bij het volledig overstappen echter ondermijnen, zoals grondig wordt onderbouwd in een groot aantal onderzoeken.^{iv} Zo stelde Public Health England (2020)^v bijvoorbeeld dat:

“A ban on flavoured liquids could have adverse effects and unintended consequences for smokers using vaping products to quit. It should only be considered with caution.”

Verschillende onderzoeken tonen daarnaast aan dat het beperken van de beschikbaarheid van niet-tabaksmaken kan leiden tot een terugval op het roken van sigaretten onder gebruikers van e-sigaretten die al geheel overgestapt zijn. Zo stelde Russel et al (2018)^{vi} dat:

“Restricting the availability of non-tobacco flavors could reduce adult smokers’ interest in switching to e-cigarettes or rationalize a return to cigarette smoking among frequent e-cigarette users whose journey towards smoking abstinence started with, progressed to, and is being sustained by frequent use of e-cigarettes containing non-tobacco flavors.”

In het verlengde hiervan werd in onderzoek van Friedman et al. (2020)^{vii} geconcludeerd dat:

“Critically, this study’s findings suggest that efforts to ban flavored e-cigarettes could increase smoking: nontobacco flavors were no more strongly associated with youth smoking initiation than tobacco flavors but were more strongly associated with adult cessation. Given limited sample sizes, further work is needed.”

De noodzaak om smaakjes in e-sigaretten op een gebalanceerde manier te reguleren

In plaats van zich hard te maken voor een volledig verbod op (niet-tabak)smaken, benadrukte het RIVM (2019)^{viii} de noodzaak om smaken in e-sigaretten op een gebalanceerde manier te reguleren. Het RIVM stelde dat haar onderzoeksresultaten:

“... confirm the importance and complexity of regulating e-liquid flavors in a way that both the decision to switch towards vaping (for smokers) and the decision to refrain from vaping (for never-users) are supported. Ideally, regulation should allow marketing of e-liquid flavors that stimulate smokers and dual users to keep or start using e-cigarettes. To make never-users more negative about and keep them from using e-cigarettes, product appeal should be reduced by, for example, restricting the marketing and promotion of e-liquid flavors that they find particularly appealing.”

Wij kunnen ons vinden in deze overwegingen en onderkennen dat er gegronde zorgen bestaan over de rol die bepaalde smaakjes kunnen spelen bij de aantrekkingskracht van de e-sigaret voor diegenen waarvoor dit product niet bedoeld is, met name jongeren. Het is daarbij wel van belang om op te merken dat - ondanks de brede beschikbaarheid van verschillende smaakjes in e-sigaretten - ook de meest recente Trimbos data aantonen dat regelmatig gebruik van de e-sigaret onder volwassenen laag is en dat weinig jongeren de e-sigaret met regelmaat gebruiken. Daarnaast tonen de Trimbos data aan dat gebruik van de e-sigaret verwaarloosbaar is onder niet-rokers.^{ix} Dit is in lijn met de bevindingen van het RIVM dat *'the never-users in our study had a low intention to start vaping.'*^x

Bovendien stelde het RIVM dat *'Dual users and exclusive vapers had most often used tobacco and menthol/mint flavors when they first started vaping'* en *'Compared to dual users, exclusive vapers used more fruit and sweet flavors'*^{xi}

Ook uit het RIVM-onderzoek blijkt dat een verbod op niet-tabaksmaken volwassen rokers belemmert bij het volledig overstappen op e-sigaretten.

Verbeterde publieksinformatie als sleutel voor het adresseren van duaal gebruik

Om het duaal gebruik van sigaretten/shag en e-sigaretten zoveel mogelijk te minimaliseren pleiten wij er nadrukkelijk voor dat door middel van publieksinformatie veel nadrukkelijker en uitgebreider onder de aandacht wordt gebracht dat volledig overstappen op e-sigaretten minder schadelijk is dan doorroken. Deze beleidsaanpak werpt duidelijk zijn vruchten af in het Verenigd Koninkrijk, waar 58,9% van de huidige dampers volledig is gestopt met roken. Dit terwijl het aantal rokers onder volwassenen gestaag afneemt.^{xii}

Geen bewijs dat e-sigaretten een 'Gateway' zijn naar roken

In de nota van toelichting bij het voorstel wordt gesteld: *'Recente inzichten maken het echter wel steeds meer aannemelijk dat de e-sigaret een opstap naar het roken van tabakssigaretten kan zijn.'* Er is echter geen enkel bewijs dat hier in Nederland sprake van is. In dit verband concludeerde het RIVM (2018)^{xiii}: *'De meeste gebruikersgroepen zien de e-sigaret dan ook als een vervanger van de tabakssigaret en een hulpmiddel bij pogingen om te stoppen met roken.'* Bovendien ontkrachten ook verschillende recent uitgevoerde studies in andere EU-lidstaten de gateway-hypothese. Zo tonen data van Chyderiotis (2020)^{xiv} bijvoorbeeld aan dat adolescenten uit Frankrijk die een e-sigaret hebben geprobeerd later minder snel een dagelijkse roker zullen worden dan diegene die dat niet hebben gedaan. Daarnaast geven Italiaanse data (Gorini 2020)^{xv} aan dat e-sigaretten tussen 2010 en 2018 geen toename van het aantal rokers lijken te hebben veroorzaakt en werd in een Griekse studie (Soteriades 2020)^{xvi} geconcludeerd dat *'it seems that e-cigarette use may contribute to a net reduction in the use of combustible tobacco products among adolescent students'*. Met betrekking tot een mogelijk gateway-effect concludeerde het Britse Action on Smoking and Health (2019)^{xvii} dat:

"We need to be vigilant and continue to monitor e-cigarette use among young people. However, smoking prevalence among children and young adults in Britain has fallen substantially since 2010, which doesn't indicate that vaping has been a gateway into smoking".

Tot slot willen wij onder uw aandacht brengen dat in de nota van toelichting bij het voorstel ten onrechte wordt gesteld dat er een aantal lidstaten zijn die de e-sigaret hebben verboden. De verkoop van e-sigaretten is toegestaan in alle lidstaten. In slechts vier (Denemarken, Estland, Finland en Hongarije) van de zeventwintig lidstaten is regelgeving aangenomen of van kracht die het gebruik van smaakjes voor e-sigaretten beperkt. Hierbij dient te worden aangetekend dat - naast tabaksmaken - ook mentholsmaken toegestaan zijn in Denemarken en Estland.

Conclusie

Wij pleiten ervoor dat niet-tabaksmaken in e-sigaretten op een evenwichtige manier worden gereguleerd, waarbij het uitgangspunt zou moeten zijn dat:

- het potentieel van smaakjes in e-sigaretten maximaal wordt benut om rokers volledig te laten overstappen en om te voorkomen dat de e-sigaretgebruiker terugvalt op het roken van sigaretten en shag; en
- het gebruik van e-sigaretten door diegenen waarvoor zij niet bedoeld zijn (met name jongeren en diegenen die daarvoor niet hebben gerookt) wordt geminimaliseerd.

Zoals uiteengezet in deze inbreng zal een verbod op alle niet-tabaksmaakjes zijn doel voorbijschieten. In onze ogen zou het een evenwichtigere en effectievere beleidsbenadering zijn om een verbod te beperken tot:

- (merk)uitingen - zoals bepaalde smaakbenamingen - op de verpakkingen van e-sigaretten en reclame-uitingen voor e-sigaretten die specifiek aantrekkelijk kunnen zijn voor jongeren; en
- smaakjes die specifiek aantrekkelijk kunnen zijn voor jongeren, met name snoepachtige smaakjes.

-
- ⁱ McNeill A, Brose LS, Calder R, Bauld L & Robson D (2018). Evidence review of ecigarettes and heated tobacco products 2018. A report commissioned by Public Health England. London: Public Health England.
- ⁱⁱ Nota naar aanleiding van het verslag - Wijziging van de Tabaks- en rookwarenwet om het reclameverbod aan te scherpen - 20 november 2020
- ⁱⁱⁱ www.tabac-info-service.fr, www.nhs.uk/live-well/quit-smoking/using-e-cigarettes-to-stop-smoking/
- ^{iv} Zie o.a.:
- Du (2020) Changes in Flavor Preference in a Cohort of Long-term Electronic Cigarette Users;
  - Gravely (2020) The association of e-cigarette flavors with satisfaction, enjoyment, and trying to quit or stay abstinent from smoking among regular adult vapers from Canada and the United States: Findings from the 2018 ITC Four Country Smoking and Vaping Survey;
  - Friedman (2020) Associations of Flavored e-Cigarette Uptake With Subsequent Smoking Initiation and Cessation;
  - Havermans (2019) Nearly 20 000 e-liquids and 250 unique flavour descriptions: an overview of the Dutch market based on information from manufacturers;
  - Chen, J., Flavored E-cigarette Use and Cigarette Smoking Reduction and Cessation – A Large National Study Among Adult Smokers, *Substance Use & Misuse*, Oct. 2018: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10826084.2018.1455704>;
  - Russell et al., *Changing patterns of first e-cigarette flavor used and current flavors used by 20,836 adult frequent e-cigarette users in the USA*, *Harm Reduction Journal* (2018),: <https://harmreductionjournal.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/s12954-018-0238-6>;
  - Farsalinos K., Patterns of flavored e-cigarette use among adults vapers in the United States: an internet survey, Aug. 2018,: <https://www.regulations.gov/document?D=FDA-2017-N-6565-22941>;
  - Lehmann, K., et al., *Electronic cigarettes in Germany: patterns of use and perceived health improvement*, *European Addiction Research* (July 2017): <https://www.karger.com/Article/Abstract/475986>;
  - Cooper, M., et al., *Comparing young adults to older adults in e-cigarette perceptions and motivations for use: implications for health communication*, *Health Education Research* (Aug. 2016), available at <https://academic.oup.com/her/article/31/4/429/2363245>;
  - Dawkins, L., et al., *Vaping profiles and preferences: an online survey of electronic cigarette users*, *Addiction* (2013);
  - Etter J., *Electronic cigarettes: a survey of users*, *BMC Public Health* (May 2010),: <https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2458-10-231>;
  - Farsalinos, K., et al., *Impact of flavor variability on electronic cigarette use experience: an internet survey*, *International Journal of Environmental Research and Public Health* (Dec. 2013): <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3881166/>.
  - Miller J. et al., Letter to FDA Commissioner Scott Gottlieb Regarding a Framework for Considering the Appeal of Flavors in Nicotine Products, Dec. 2017: https://admin.iowaattorneygeneral.gov/media/cms/Gottlieb_letter_122017_C8BCE0EC903B8.pdf;
  - Anselm, E., *The Role of Flavoring in Tobacco Harm Reduction*, R Street Institute, Dec. 2015: <http://www.rstreet.org/wp-content/uploads/2015/12/RSTREET49.pdf>;
- ^v McNeill 2020 Vaping in England: an evidence update including mental health and pregnancy, March 2020: a report commissioned by Public Health England: [Vaping in England: an evidence update including mental health \(publishing.service.gov.uk\)](http://publishing.service.gov.uk)
- ^{vi} Russell 2018 Changing patterns of first e-cigarette flavor used and current flavors used by 20,836 adult frequent e-cigarette users in the USA: <https://harmreductionjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12954-018-0238-6>
- ^{viii} Romijnders, K.A.; Krüsemann, E.J.; Boesveldt, S.; de Graaf, K.; de Vries, H.; Talhout, R. E-Liquid Flavor Preferences and Individual Factors Related to Vaping: A Survey among Dutch Never-Users, Smokers, Dual Users, and Exclusive Vapers. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2019, 16, 4661. [link](#)
- ^{ix} Trimbos Instituut, Jeugd en riskant gedrag 2019, Kernegegevens uit het Peilstationsonderzoek Scholieren [link](#)
- ^x Romijnders, K.A.; Krüsemann, E.J.; Boesveldt, S.; de Graaf, K.; de Vries, H.; Talhout, R. E-Liquid Flavor Preferences and Individual Factors Related to Vaping: A Survey among Dutch Never-Users, Smokers, Dual Users, and Exclusive Vapers. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2019, 16, 4661. [link](#)
- ^{xi} Russell 2018 Changing patterns of first e-cigarette flavor used and current flavors used by 20,836 adult frequent e-cigarette users in the USA: <https://harmreductionjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12954-018-0238-6>
- ^{xii} [Use-of-e-cigarettes-vapes-among-adults-in-Great-Britain-2020.pdf \(ash.org.uk\)](#)
- ^{xiii} RIVM, E-sigaret aantrekkelijkheid voor rokers en niet-rokers, maart 2018.
- ^{xiv} Chyderiotis (2020) Does e-cigarette experimentation increase the transition to daily smoking among young ever-smokers in France?

---

^{xv} Gorini (2020) Prevalence of tobacco smoking and electronic cigarette use among adolescents in Italy: Global Youth Tobacco Surveys (GYTS), 2010, 2014, 2018.

^{xvi} Soteriades (2020) Prevalence of Electronic Cigarette Use and its Determinants among 13-to-15-Year-Old Students in Greece: Results from the 2013 Global Youth Tobacco Survey (GYTS).

^{xvii} <https://ash.org.uk/media-and-news/press-releases-media-and-news/in-britain-young-people-vape-just-to-give-it-a-try-not-because-they-think-its-cool/>